

دانشگاه آزاد اسلامی واحد دزفول
دانشکده پرستاری و مامایی

طرح درس روزانه اصول و فنون مامایی و روش کار در اتاق عمل و زایمان

نام درس: اصول و فنون مامایی	میزان واحد: ۱ واحد تئوری	رشته تحصیلی: مامایی	مقطع تحصیلی دانشجویان: کارشناسی پیوسته	محل برگزاری: دانشکده پرستاری و مامایی	مدرس: فهیمه یساری
--------------------------------	-----------------------------	------------------------	---	--	----------------------

شرح درس:

در طول این درس دانشجویان با اصول و فنون کلی مراقبت از بیماران بر اساس نیازهای جسمی و روانی و اجتماعی آنان آشنا شده ، اصول و مقررات و همچنین آشنایی با وسایل و روش کار در اتاق عمل و زایمان را می آموزد.

هدف کلی:

- ۱- آشنایی دانشجوی مامایی با مفاهیم اساسی و اصول و فنون کلی مراقبت از مددجو براساس نیازهای جسمانی ، روانی و اجتماعی و کسب توانایی های لازم به منظور اجرای دستورات عملی بالینی پایه با تکیه بر رعایت قوانین، مقررات و اصول اخلاق حرفه ای
- ۲- آشنایی با محیط ، مقررات ، وسایل و روش کار در اتاق عمل و زایمان

شماره جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه در پایان هر جلسه دانشجو باید قادر باشد:	حیطه	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	نحوه ارزشیابی و درصد آن
۱	شناخت نیازهای اساسی بشر، سلامت و بیماری، آشنایی با حرفه مامایی، صفات، مسئولیتها و مهارتهای ماما، آشنایی با مفاهیم درد، استرس، خواب و مرگ	<p>۱- طیف سلامت و بیماری را توضیح دهد.</p> <p>۲- عوامل موثر بر سلامت را بیان کند.</p> <p>۳- نقش پرستار و ماما را در برآوردن نیازهای اساسی انسان تشخیص دهد.</p> <p>۴- حرفه مامایی را تعریف کند.</p> <p>۵- صفات، مسئولیتها و مهارتهای ماما را توصیف نماید.</p> <p>۶- اصطلاحات درد، استرس، خواب و مرگ را تعریف کند.</p>	شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ، وایت بورد، ویدئوپروژکتور	پاور پوینت ماژیک و وایت بورد	۶۰ دقیقه	حضور فعال در کلاس شرکت در بحثها پاسخ به سوالات و کوئیز (۱۰٪) آزمون میان ترم (۱۵٪) آزمون پایان ترم (۷۵٪)
۲	آشنایی با بیمارستان، پذیرش و تشکیل پرونده، انتقال، ترخیص و ارجاع بیمار و ارائه گزارش کتبی و شفاهی	<p>۱- انواع بیمارستان را تعریف کند.</p> <p>۲- اصول پذیرش بیمار و تشکیل پرونده را شرح دهد.</p> <p>۳- اصول ترخیص، انتقال و ارجاع بیمار را بیان کند.</p> <p>۴- نحوه گزارش دهی کتبی و شفاهی را ارائه نماید.</p> <p>۵- فرآیند ارتباط را تشریح کند.</p> <p>۶- عناصر فرآیند ارتباط، عوامل موثر بر آن و موانع آن را توصیف کند</p> <p>۷- اهمیت برقراری ارتباط با مددجو، خانواده وی و سایر اعضاء تیم درمان را توضیح دهد.</p>	شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ، وایت بورد،	پاور پوینت ماژیک و وایت بورد مولاژ	۶۰ دقیقه	حضور فعال در کلاس شرکت در بحثها پاسخ به سوالات و کوئیز (۱۰٪) آزمون میان ترم (۱۵٪) آزمون پایان ترم (۷۵٪)
۳	آشنایی با اصطلاحات مامایی، تعریف بارداری و زن باردار، آشنایی با محیط کار ماما: اتاق زایمان و درمانگاه، پذیرش و ترخیص زن باردار و زائو	<p>۱- اصطلاحات مامایی را تعریف کند</p> <p>۲- اتاق زایمان و قوانین حاکم بر آن را تشریح کند</p> <p>۳- اصول پذیرش و ترخیص زائو در بیمارستان را به تفکیک توضیح دهد</p>	شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ، وایت بورد، ویدئوپروژکتور	پاور پوینت ماژیک و وایت بورد	۶۰ دقیقه	حضور فعال در کلاس شرکت در بحثها پاسخ به سوالات و کوئیز (۱۰٪) آزمون میان ترم (۱۵٪) آزمون پایان ترم (۷۵٪)

<p>حضور فعال در کلاس شرکت در بحث‌ها پاسخ به سوالات و کوئیز (۱۰٪) آزمون میان ترم (۱۵٪) آزمون پایان ترم (۷۵٪)</p>	<p>۶۰ دقیقه</p>	<p>پاور پوینت ماژیک و وایت برد</p>	<p>سخنرانی، پرسش و پاسخ، وایت برد، ویدئوپروژکتور</p>	<p>شناختی</p>	<p>۱- اهمیت رعایت اصول بهداشت و ایمنی در اتاق عمل و زایمان را توصیف کند- ۲- اصول استریلیزاسیون و روشهای آسپتیک در اتاق زایمان و عمل را توضیح دهد ۳- اصول استریلیزاسیون وسایل و محلولهای اتاق زایمان و اتاق عمل را به تفکیک بیان کند. ۴- روشهای حفظ سلامت بیمار و پرسنل بهداشتی را توضیح دهد. ۵- اهمیت شستشوی دست قبل از انجام هر عمل را توضیح دهد. ۶- وسایل موجود در یک بسته استریل زایمان را نام ببرد. ۷- طرز گذاشتن و برداشتن وسایل استریل را بداند. ۸- روش صحیح پوشیدن دستکش و گان به شیوه استریل را اجرا کند.</p>	<p>در ایمنی و بهداشت با آشنایی : کار محیط و استریلیزاسیون اصول در آسپتیک روشهای اتاق و زایمان اتاق عمل،</p>	<p>۴</p>
<p>حضور فعال در کلاس شرکت در بحث‌ها پاسخ به سوالات و کوئیز (۱۰٪) آزمون میان ترم (۱۵٪) آزمون پایان ترم (۷۵٪)</p>	<p>۶۰ دقیقه</p>	<p>پاور پوینت ماژیک و وایت برد</p>	<p>سخنرانی، پرسش و پاسخ، وایت برد، ویدئوپروژکتور</p>	<p>شناختی</p>	<p>۱- مبانی فیزیولوژیک علائم حیاتی را شرح دهد. ۲- عوامل موثر بر تغییر علائم حیاتی را توضیح دهد. ۳- نحوه بررسی هر یک از علائم حیاتی را توضیح دهد.</p>	<p>آشنایی با اصول و اهمیت کنترل دقیق علائم حیاتی و مسئولیت ماما در کنترل دقیق علائم حیاتی</p>	<p>۵</p>
					<p>۴- علائم حیاتی طبیعی و غیرطبیعی را با هم مقایسه کند. ۵- اهمیت کنترل دقیق علائم حیاتی را شرح دهد ۶- در مورد مسئولیت ماما در زمینه کنترل علائم حیاتی و لزوم انجام دقیق آن بحث و گفتگو کند</p>	<p>آشنایی با اصول و اهمیت کنترل دقیق علائم حیاتی و مسئولیت ماما در کنترل دقیق علائم حیاتی</p>	<p>۶</p>

<p>حضور فعال در کلاس شرکت در بحث‌ها پاسخ به سوالات و کوئیز (۱۰٪) آزمون میان ترم (۱۵٪) آزمون پایان ترم (۷۵٪)</p>	<p>۶۰ دقیقه</p>	<p>پاور پوینت ماژیک و وایت برد</p>	<p>سخنرانی، پرسش و پاسخ، وایت برد، ویدئوپروژکتور</p>	<p>شناختی</p>	<p>۱- ساختار فیزیکی و مشخصات اتاق عمل و اتاق زایمان را شرح دهد ۲- تشکیلات و مقررات اتاق عمل و اتاق زایمان را بیان کند ۳- اعضای استریل و غیراستریل تیم جراحی را لیست کند ۴- وظایف پرستار سیرکولر و اسکراب را به تفکیک توصیف نماید ۵- مراقبتهای قبل ، حین و بعد از اعمال جراحی را توضیح دهد</p>	<p>آشنایی با ساختمان، تشکیلات و وظایف پرسنل اتاق عمل (اسکراب، سیرکولر و...)، مراقبتهای قبل ، حین و بعد از جراحی</p>	<p>۷</p>
<p>حضور فعال در کلاس شرکت در بحث‌ها پاسخ به سوالات و کوئیز (۱۰٪) آزمون میان ترم (۱۵٪) آزمون پایان ترم (۷۵٪)</p>	<p>۶۰ دقیقه</p>	<p>ماژیک و وایت برد پاورپوینت</p>	<p>سخنرانی، پرسش و پاسخ، وایت برد، ویدئوپروژکتور</p>	<p>شناختی</p>	<p>۱- اصول اساسی در دارو درمانی را شرح دهد. ۲- با علائم اختصاری داروها آشنا شود. ۳- پنج نکته در زمان تجویز دارو را بیان کند. ۴- اشکال رایج و راههای مصرف داروها را ذکر کند. ۵- استانداردهای تجویز خوراکی دارو را نام ببرد. ۶- محللهای مختلف تزریق عضلانی را نام ببرد.</p>	<p>دارو درمانی : آشنایی با علائم اختصاری و اصطلاحات دارویی، اوزان، مقیاسها، محاسبه مقادیر داروهای مصرفی و آموزش به بیمار</p>	<p>۸</p>
<p>میان ترم</p>							
<p>حضور فعال در کلاس شرکت در بحث‌ها پاسخ به سوالات و کوئیز (۱۰٪) آزمون میان ترم (۱۵٪) آزمون پایان ترم (۷۵٪)</p>	<p>۶۰ دقیقه</p>	<p>ماژیک و وایت برد پاورپوینت</p>	<p>سخنرانی، پرسش و پاسخ، وایت برد، ویدئوپروژکتور</p>	<p>شناختی</p>	<p>۱- محللهای مختلف تزریق زیرجلدی را نام ببرد. ۲- محللهای مناسب تزریق وریدی را برشمرد. ۳- نحوه انجام کاتتریزاسیون وریدی را توضیح دهد. ۴- فواید و مضرات تجویز دارو به روشهای مختلف را بیان کند. ۵- تهیه و محاسبه مقدار داروها را توضیح دهد.</p>	<p>دارو درمانی : آشنایی با علائم اختصاری و اصطلاحات دارویی، اوزان، مقیاسها، محاسبه مقادیر داروهای مصرفی و آموزش به بیمار</p>	<p>۱۰</p>
<p>حضور فعال در کلاس شرکت در بحث‌ها پاسخ به سوالات و کوئیز (۱۰٪) آزمون میان ترم (۱۵٪) آزمون پایان ترم (۷۵٪)</p>	<p>۶۰ دقیقه</p>	<p>ماژیک و وایت برد پاورپوینت</p>	<p>سخنرانی، پرسش و پاسخ، وایت برد، ویدئوپروژکتور</p>	<p>شناختی</p>	<p>۱- انواع زخم را بیان کند ۲- عوامل موثر بر فرآیند ترمیم زخم را شرح دهد ۳- انواع روشهای مراقبت از زخم را توضیح دهد ۴- روشهای نوین مراقبت از زخم را بیان کند ۵- اهمیت رعایت اصول استریل در مراقبت از زخم را تفسیر</p>	<p>آشنایی با اصول و روشهای مراقبت از زخم : تعویض پانسمان</p>	<p>۱۱</p>

					<p>کند</p> <p>۶-اقدامات لازم جهت پیشگیری از بروز زخم بستر را توضیح دهد</p> <p>۷-انواع پانسمان را نام ببرد.</p> <p>۸-انواع تکنیکهای پانسمان را توضیح دهد.</p>		
<p>حضور فعال در کلاس شرکت در بحثها پاسخ به سوالات و کوئیز (۱۰٪) آزمون میان ترم (۱۵٪) آزمون پایان ترم (۷۵٪)</p>	۶۰ دقیقه	ماژیک و وایت بورد پاورپوینت	سخنرانی، پرسش و پاسخ، وایت بورد، ویدئوپروژکتور	شناختی	<p>۱-اهداف لوله گذاری بینی-معدده ای را بیان کند.</p> <p>۲-نحوه انجام لوله گذاری را شرح دهد.</p> <p>۳-عوارض لوله گذاری بینی-معدده ای را توضیح دهد.</p> <p>۴-شرایط صحیح انجام گاوژ را توضیح دهد.</p> <p>۵-شرایط صحیح انجام لاواژ را توضیح دهد.</p> <p>۶-هدف از انجام انما و محلولهای رایج در انما را شرح دهد.</p>	۱۲	آشنایی با NGT و شرایط و نحوه استفاده از آن
<p>حضور فعال در کلاس شرکت در بحثها پاسخ به سوالات و کوئیز (۱۰٪) آزمون میان ترم (۱۵٪) آزمون پایان ترم (۷۵٪)</p>	۶۰ دقیقه	ماژیک و وایت بورد پاورپوینت	سخنرانی، پرسش و پاسخ، وایت بورد، ویدئوپروژکتور	شناختی	<p>۱-هدف از ترانسفوزیون خون را بیان نماید.</p> <p>۲-نکات قابل توجه برای ترانسفوزیون خون را شرح دهد.</p> <p>۳-مراقبت از مددجو در هنگام ترانسفوزیون خون را توضیح دهد.</p> <p>۴-بعضی از متداولترین فرآورده های خونی را توضیح دهد.</p> <p>۵-عوارض ترانسفوزیون خون را توضیح دهد.</p> <p>۶-روشهای رایج اکسیژن درمانی را شرح دهد.</p> <p>۷-اندیکاسیونهای اکسیژن درمانی را شرح دهد.</p> <p>۸-احتیاطات لازم در هنگام اکسیژن درمانی را توضیح دهد.</p>	۱۳	آشنایی با ترانسفوزیون خون و اکسیژن درمانی و شرایط و نحوه کاربرد آنها
<p>حضور فعال در کلاس شرکت در بحثها پاسخ به سوالات و کوئیز (۱۰٪) آزمون میان ترم (۱۵٪) آزمون پایان ترم (۷۵٪)</p>	۶۰ دقیقه	ماژیک و وایت بورد پاورپوینت	سخنرانی، پرسش و پاسخ، وایت بورد، ویدئوپروژکتور	شناختی	<p>۱-انواع پنس و نخهای جراحی و سوزنهای بخیه را بشناسد.</p> <p>۲-مراقبتهای قبل و بعد از عمل را به تفصیل توضیح دهد.</p>	۱۴	آشنایی با وسایل جراحی و مراقبت از بیمار
<p>حضور فعال در کلاس شرکت در بحثها پاسخ به سوالات و کوئیز (۱۰٪) آزمون میان ترم (۱۵٪) آزمون پایان ترم (۷۵٪)</p>	۶۰ دقیقه	ماژیک و وایت بورد پاورپوینت	سخنرانی، پرسش و پاسخ، وایت بورد، ویدئوپروژکتور	شناختی	<p>۱-انواع تخت را توضیح دهد.</p> <p>۲-پوزیشن های خاص با در نظر گرفتن نوع جراحی و زایمان را نام ببرد.</p> <p>۳-ریسک فاکتورهای بروز زخم فشاری را نام ببرد.</p>	۱۵	آشنایی با انواع تخت،انواع پوزیشن و اصول حرکت دادن مددجو

آزمون پایان ترم (۷۵٪)					۴-اقدامات لازم جهت پیشگیری از بروز زخم بستر را توضیح دهد.		
حضور فعال در کلاس شرکت در بحث‌ها پاسخ به سوالات و کوئیز (۱۰٪) آزمون میان ترم (۱۵٪) آزمون پایان ترم (۷۵٪)		ماژیک و وایت برد پاورپوینت	سخنرانی، پرسش و پاسخ، وایت برد، ویدئوپروژکتور	شناختی	۱-اصطلاحات مربوط به دستگاه ادراری را تعریف کند. ۲-چگونگی محاسبه جذب و دفع را شرح دهد. ۳-انواع کاتترهای ادراری را نام ببرد. ۴-موارد کاربرد کاتترهای ادراری را و نحوه انجام کاتتریزاسیون را شرح دهد. ۵-عوارض کاتتریزاسیون ادراری را شرح دهد.	آشنایی با دستگاه ادراری و کاتتریزاسیون	۱۶
حضور فعال در کلاس شرکت در بحث‌ها پاسخ به سوالات و کوئیز (۱۰٪) آزمون میان ترم (۱۵٪) آزمون پایان ترم (۷۵٪)	۶۰ دقیقه	ماژیک و وایت برد پاورپوینت	سخنرانی، پرسش و پاسخ، وایت برد، ویدئوپروژکتور	شناختی	۱-انواع روشهای گرمادرمانی و سرمادرمانی را شرح دهد. ۲-بهداشت فردی را تعریف کند و هدف از آن را توضیح دهد. ۳-نکات مهم در زمان حمام کردن نوزاد را بیان کند.	مراقبت‌های عمومی از مددجو و کاربرد گرما و سرما	۱۷

زمان دقیقه	مراحل تدریس
۳	آمادگی
۵	ارزشیابی جلسه قبل
۵	معرفی درس و بیان اهداف
۳۰	ارائه مطالب
۵	استراحت
۵	خلاصه کردن و نتیجه گیری
۵	ارزشیابی جلسه کنونی
۲	تعیین تکلیف و اختتام
۶۰	جمع کل

منابع اصلی درس:

- ۱) اصول پرستاری تایلور، مهارت‌های بالینی پرستاری، تیلور ، کارول و همکاران ، آخرین چاپ
- ۲) مهارت‌های مامایی (فنون عمومی و تخصصی)- مترجمین محبوبه احمدی، گیتی ازگلی و...- انتشارات نوردانش
- ۳) درسنامه جامع و کاربردی اصول و فنون مامایی- ترجمه و گردآوری مانیتا خلیلی پور دارستانی- انتشارات خسروی، آخرین چاپ
- ۴) مامایی مایلز-جلد اول-۲۰۱۸
- ۵) مهارت‌های بالینی پرستاری و مامایی-تالیف ریحانه ایوان تبار، فهیمه صحتی-انتشارات بشری
- ۶) بیماری های خون-پرستاری داخلی و جراحی برونر سوارث ۲۰۱۸
- ۷) روشهای پرستاری بالینی ، موسوی ملیحه سادات ، رفیعی فروغ ، آخرین چاپ
- ۸) Potter Patricia Ann ,Perry ,Ann griffin . Fundamentals of nursing : Concepts , Process, and Practice , th .ed.-st.Louise:Mosy